

DOLENJSKI

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZ DL Novo mesto. — Izvaja vsako sredo. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Stev. 19 (373)

Leto VIII

NOVO MESTO, 8. MAJA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik, Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanata Staneti 30. Pošt. pred. Novo mesto 83. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vrzamo. Tiskarski Časopisno-založniško podjetje »Slow. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. T. Štev.

ODLIKOVANJA ZA PRAZNIK DELA

Tudi letos je predsednik republike Josip Broz — Tito ob 1. maju odlikoval številne zaslужne državljane za njihove uspehe in prizadevanja v socialistični izgradnji. V novomeškem okraju je bilo tokrat odlikovanih 28 tovarišic in tovarisev, katerim je visoka priznanja izročil 30. aprila dopoldne predsednik OLO Franc Pirkovič, v Črnomlju pa podpredsednik ObLO Jože Hutar.

RED DELA II.

STOPNJE STA DOBILA:

Luka Dolenc, direktor tovarne Novoteks, Novo mesto, in dr. Tone Hočevar, šef sanitarnega inšpektorata OLO Novo mesto.

RED DELA III. STOPNJE SO DOBILI:

1. Ivan Brsan, kontrolor, »Gorjanci«, Novo mesto; 2. ing. Jože Grein, projektant GP »Pionir« Novo mesto; 3. Albin Gutman, skladščnik Tehnične sekcije Novo mesto; 4. Jože Knap, delovodja GP »Pionir« Novo mesto; 5. Bogo Komelj, upravnik Studijske knjižnice Novo mesto; 6. Košir Franc, načelnik oddelka pri ObLO Črnomelj; 7. Karl Lampe, ključavnica Podjetja za vzdrževanje prog Novo mesto; 8. Anton Markovič, avtokaroserist, »Gorjanci«, Novo mesto; 9. Franc Piletič, Šofer, »Gor-

janci«, Novo mesto; 10. Jože Strugar, vodja del. GP »Pionir«, Novo mesto.

MEDALJO DELA SO DOBILI:

1. Slavko Benčič, likvar, »BELT«, Črnomelj; 2. Marija Biček, tkalka, »Novoteks«, Novo mesto; 3. Anton Grašič, mojster, »Motomontaža«, Novo mesto; 4. Kežman Vladimir, šef gradbišča GP »Pionir« Novo mesto; 5. Franc Kirn, miner Podjetja za vzdrževanje prog Novo mesto; 6. Janez Klobučar, pokop, Rudnik rjavega premoga, Kančžarica; 7. Alojz Košir, obratovodja, GP »Pionir« Novo mesto; 8. Milan Kukevec, avtomehanik »Motomontaža« Novo mesto; 9. Jozica Okroglič, knjigovodkinja »Motomontaža« Novo mesto; 10. Franc Podržaj, vodja oddelka »Motomontaža« Novo mesto; 11. Franc Poglavjen, prgovni delavec Podjetja za vzdrževanje prog Novo mesto; 12. Ivan Rajgelj, gaterist, Lesno in. podjetje »Zora« Črnomelj; 13. Milena Šajevic, uslužbenka »Novoteks« Novo mesto; 14. Franc Udovič, delovodja GP »Pionir« Novo mesto; 15. Alojz Udovič, železostrugar, »Gorjanci« Novo mesto; 16. Angelica Zupan, merilka blaga, »Novoteks« Novo mesto.

Odlikovanim tovarišem in tovariscam iskreno čestitamo!

Z občnega zbornice okrajne Trgovinske zbornice Novo mesto:

Stari, še vedno nerešeni problemi

Cestovrat kritizira potrošniki trgovino zaradi premajhne izbir blaga, da morajo zato v Ljubljano, če hočejo kupiti boljše blago, tu in tam bi radi imeli trgovino bližje, vsi želijo hitro in dobro posrebo in razumljivo, kolikor mogče počasni. Take želje potrošnikov so pravilne, kritika na radu trgovine pa ponavadi ne zadene pravega kritika, ki je varok, da trgovina še ni tisto kar želim in kar bi bil v drugih pogojih lahko.

Razvoj gre naprej in tudi okus in želja potrošnika gresta vzporedno z njim. Industrija in obrt dajeta vsak leto ved potrošnega blaga in s tem možnost izbirje po okusu. Trgovina je tisti, ki posreduje blago med priznajalcem in potrošnikom in obratom — proizvodnji posreduje želje potrošnikov. Posredovanje, če lahko tako imenujemo vlogo trgovine v našem gospodarstvu, pa mora biti čim hitrejše in čim cenejše. Za to nalogu mora imeti trgovina potrebne pogoje. Teh pa v novo-

meškem okraju v pretežni meri še nima. O teh stvari je predvsem tekla razprava na letnem občnem zboru 27. aprila.

Premalo trgovin in skladiešev

V okraju je premalo trgovin. V občini Sentjernej pride ena trgovina, komaj na 626 prebivalcev, povprečno v okraju pa na 418 prebivalcev. Na podeželu pride ena menična na okoli 5.250 ljudi, ena trgovina z obutvijo na 22.000 prebivalcev in ena trgovina z mestnim blagom na 1.037 prebivalcev. Premalo je pekarji, mesari, trgovin s sadjem in zelenjavno, premalo je delikatesnih trgovin, trgovin z elektromaterijalom in drugim blagom.

Vprašanje trgovinskih lokalov in njihove opreme obravnava se že vrsto let, vendar doslej brez uspeha. 87% trgovinskih lokalov je v zasebnih stavbah, oprema pa je staru tudi do 60 in več let. Vse trgovine z živili v okraju imajo samo en hramnik, vsi trgovski lokalci pa le

NA 13. SEJU OBHEM ZBOROV OLO NOVO MESTO SO RAZPRAVLJALI

OZDRAVSTVU IN SOCIALNI POLITIKI

Dnevni red 13. redne seje obch zborov OLO Novo mesto 29. aprila je obsegal poročila svetov za zdravstvo, za socialno varstvo, za delo, upravnih odborov splošne bolnišnice, okrajnega higieničnega zavoda, zdravljšča Dolenske Toplice in reševalne postaje ter poročila komisij za predpise za prešnje in pritožbe, za gospodarstvo in komisije za volitve in imenovanja. Sejo je vodil v odstotnosti predsednika podpredsednik Niko Be-

janci, Novo mesto; 10. Jože Strugar, vodja del. GP »Pionir«, Novo mesto.

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

dohodka za več kot 200 milijonov din. Vseh nezgod in obolenj ni mogoče preprečiti, možno pa jih je zmanjšati. Značilno je, da je še vedno najmanj izostenkov v delu zaradi obolenj pozimi, največ pa ob večjih poljskih delih. Odborniki so menili, da bi bilo treba to nezoperazmerje, ki ostaja namiljene bolezni zaradi dela doma, odpriaviti z ukrepi. Menili so, da bi vplivalo na zmanjšanje bolezni do tri dnevi že to, če bi zdravstveni domovi in

dohodka za več kot 200 milijonov din. Vseh nezgod in obolenj ni mogoče preprečiti, možno pa jih je zmanjšati. Značilno je, da je še vedno najmanj izostenkov v delu zaradi obolenj pozimi, največ pa ob večjih poljskih delih. Odborniki so menili, da bi bilo treba to nezoperazmerje, ki ostaja namiljene bolezni zaradi dela doma, odpriaviti z ukrepi. Menili so, da bi vplivalo na zmanjšanje bolezni do tri dnevi že to, če bi zdravstveni domovi in

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni, katere so po uredni brezplačne za bolnika, in pa visoki izdatki za reševanje socialnih problemov, imajo svoj izvor v dvojem: v posledicah prestanega trajanja in gorja med NOB in v gospodarski zaostalosti. V okraju ima komaj 23 odstotkov prebivalcev zdravstveno in socialno zavarovanje in smo v tem pogledu pod republiškim povprečjem. Zato pada v bremu okraja in občin glede zdravstvene in socialne zaščite več ljudi kot v gospodarsko razvitejših okrajih. V

postaje imela ambulantne z nekaj posteljami. Tudi zmanjšanje zdravstvene zaščite za prve tri dni obolenja, bi gotovo prispelo do odprtvi nasiljenih bolezni!

Visoki izdatki ljudskih odborov za zdravljenje tistih bolezni,

Delavsko upravljanje v Kanižarici

Pregled sestava delavskih svetov priča, da so bile ženske zastopane minimalno ali pa splošne. Slednji opravljajo sorazmerno maloštevilno zaposlevanje ženske delovne sile, kar izvira iz specifičnosti dela v rudniku.

Delavski svet je v obdobju dveh let in pol zasedal redno vsak mesec, po potrebi pa tudi večkrat. V svoj delokrog je zanjel vse dogajanja v podjetju ter redno zasedoval problematiko proizvodnje, investicijskih ter ostalih pokazateljev v zvezi z uspešnim gospodarjenjem v podjetju. Na vseh zasedanjih je poslušal poročila o delu upravnega odbora, razpravljal o predloženih predlogih in jih dopolnil ali sproti odobraval delo upravnega odbora.

Delavski svet rudnika je redno zasedoval gibanje proizvodnje in doseganje mesečnih, kar tudi letnih planskih našlog. Na podlagi izdelane obširne dokumentacije geoloških in statističnih razmer črnomajske premogovne kadunje, je podjetju uspelo dobiti uradno priznanje Rudarsko-metallurškega inšpekторata LRS za definativne zaloge načega premognika. Ob tej prilnosti naj pripomnim, da je bilo vse skozi leta 1955 evidentirano, da znašajo zaloge premogovne substance nekaj nad 5,000 ton. Vse republike institucije so gledale na rudnik Kanižarico kot na rudnik s razmeroma siromašnimi zalogami premoga, ki ga bo moč odkopati mimogrede, brez kakih večjih investicijskih del. Danes pa lahko trdimo in imamo tudi že atest, da imamo v naši premogovni kadunji gotovo 10,000.000 ton premoga, z vso verjetnostjo pa lahko ocenimo zaloge na skoraj 13,000.000 ton premoga. Z dokazom, da res obstajajo omenjene zaloge premoga, smo veliko laže nastopal pred skupnostjo in zahtevali pomag za obsežna odpirala dela in povečanje zmogljivosti rudnika.

Ceprav smo bili v obdobju, na katero se nanaša to poročilo, primerni odkopavati premog le na okem sektorju delotne premogovne kadunje v območju sedanja Nove Jame ter se ob puščanju obsežnih in na premogu bogatih varnostnih stebrih poglabljati v najnižje legi premogovnih naslag, smo uspešno

izpolnjevali zadane planske naloge. Delavski svet je večkrat razpravljajo o veliki primitivnosti rudarjenja na našem rudniku in vedno znova ugotavljajo, da bo nujno treba začeti z uspešnejšimi metodami odkopave-

Ing. Branko Peternej

vanja in mehanizacije dobivalnih del ter transporta. Pogoj pa je seveda dograditvena novega izvoznega vpadnika, ki bo omogočil povečanje kapacitete proizvodnje in nas tako rešil ozkega grla v proizvodnji, to je izvoza iz same prevoza ljudi. Glede mehanizacije proizvodnje smo naredili prve korake z uvedbo polziksnih enoveržnih transporterjev. Medtem ko se naši rudarji skeptično gledajo na želenje, ki smo ga spravili v jamo, so kasneje ugotovili, kako koren je stroj kot pomočnik pri delu. Tako se je izboljšala pro-

Lastno mater je ubil

V vasi Skrmiljevec pri Metliki je prišlo 2. maja do nepomembnega spopada med posestnikom Popovićem in njegovim duševno omejenim sinom Nikom. Slednji je pograbljen kol in ma-

SPET NESREČA Z BOMBO

11-letni Alojz Starešič iz Krasincu v Beli krajini je 23. aprila našel na pašniku stare italijsko bombu. Odnesel jo je domov, drugi dan pa jo je vzel s seboj v šolo. Med potjo je jo vrzel v tla. Ker je eksplodirala, je jo pobral. Tako je počela in ga težko poskodovala. Priprpeljan je bil v novomeško bolnišnico.

V Krko ga je pahnil

Ko se je dobro razpoložena družba vrnila z zabave na Lokl i. maja, je S. K. iz Novega mesta iz same občnosti pahlil v Krko I. M. Tega je neprovostoljno kopeli v Krki reki v bližini se nahajajoči vojak. Pod vplivom alkohola so ljudje res vsega zmorni.

Prvega maja je vozil v novomeško bolnišnico nekega bolnišnika avtomobil Jože Korošec. Opozorila milenica, da v takem stanju ne more voziti, ni upošteval. To se mu je hitro maščevalo. V vasi Reber je izvrnil dva obcestna kamna in združil dve oporni zid pod cesto. Po nezgodji je pobegnil v se skril, toda organi ljudske milice so ga s pomočjo službenega psa takoj odprli.

Spremembe so tudi glede gozdne takse, ki jo plačujejo zasebni lastniki za posek lesa

ter tako pretepel, da je zaradi težkih posledic umrl v novomeški bolnišnici. Po dejanju se je oborčil s sedeža, vilam in podobnjim oredjem, se zaprl v hišo in ni pustil nikogar k sebi. Odšel je na podprtstvo in začal hišo. Sele po daljšem prizadevanju so ga dobili iz hiše, ki je pričel z goreti ter ga spravili na varno. Niko Popović je bil že v bolnišnici za umobolje, od koder se je vrnil pred dvema letoma.

PROMETNE NEZGODE

28. aprila dopoldne je prišlo do težje prometne nesodge v Mirni peči. Potniški avtobus podjetja SAP Ljubljana, ki vozi na proggi Ljubljana-Zagreb, je pri strečaju z drugim vozilom v Mirni peči zavzel preveč na rob ceste, zaradi česar je se rob ceste vdal, avtobus pa prevrnil in naslonil na breg. Od 30 potnikov, kolikor jih je bilo v avtobusu, so bili poškodovani štirje, od teh eden težje. Na avtobusu je bilo škode za pol milijona dinarjev. Do nezgode je prišlo zaradi neprevidnosti vojaka. Pod vplivom alkohola so ljudje res vsega zmorni.

Prvega maja je vozil v novomeško bolnišnico nekega bolnišnika avtomobil Jože Korošec. Opozorila milenica, da v takem stanju ne more voziti, ni upošteval. To se mu je hitro maščevalo. V vasi Reber je izvrnil dva obcestna kamna in združil dve oporni zid pod cesto. Po nezgodji je pobegnil v se skril, toda organi ljudske milice so ga s pomočjo službenega psa takoj odprli.

Spremembe so tudi glede gozdne takse, ki jo plačujejo zasebni lastniki za posek lesa

ter tako očividno tudi prisko

do nezgode.

Smrtna poškodba pri delu

V Spodnjih Lakencih pri Mokronosu so 23. aprila prevažali trame nekega starega kozočka. Pri nakladanju so bili navzodi le trije, od teh tudi posestnik Vincenc Knez iz Gorjnjih Lakenc, star 88 let. Pridel jim je težak tram zdrsnil na tla, pri čemer je Knez dobil tako hude poškodbe, da jim je

v bolnišnici podlegel.

Tega se so prav dobro zavedali tudi pri okrajinem

ljudskem odboru Novo mesto. Le-ta je imenovali posebno komisijo za organizacijo in nadzor studija Za-

kona o splošnem upravnem postopku. Ta komisija, ki je pritegnila k sodelovanju pravnike iz upravnine in pravosodne stroke, je v minulih tednih organizirala tečaje na sedežu okraja in na vseh sedežih občin noveškega okraja ter tudi že izvedla kontrolno razpravljanje. Uspehl teh tečajev so zelo zadovoljni, saj so skoraj vsi uslužbeni pokazali razveseljivo zanimalno že med predavanjem, pri zaključku pa solidno znanje.

Prav pa je, da se tudi državljan izven kroga

uradnih oseb seznanju z glavnimi pravicami, ki jih jim daje ta upravni zakon. Poznavanje teh predpisov jim bo prihranilo marsikatero nevšečno pot, nepotrebo godnjanev in pohtjanje od vrat do vrat. Temu namenu služi tudi ta sestavek.

1. Pravice državljanov, ki so kot izraz doseženih

socialističnih družbenih odnosov utrjene v ustavnih določilih, poglavljajo tudi Zakon o splošnem upravnem postopku, ko določa, da morajo organi v postopku in pri odločanju omogočiti državljanom, da čim laže zavarujejo in dosežejo svoje pravice. Temu namenu služijo tudi nadaljnje določila o zasiljevanju strank, t. j. da se jim omogoči, da se seznanijo z zadevo že pred odločbo in z ekonomičnostjo postopka, ki ga je treba voditi hitro in s čim manjšimi stroški, pa vendar popolno, in o pomoči neukti stranki, t. j. da mora organ, ki vodi postopek, poučevati neveče stranke o njihovih pravicah. Seveda pa mora uradna oseba paziti, da pravice, ki jih uveljavljajo državljan ali organizacije, niso v nasprotju z javnimi koristmi ali v škodo pravic drugih.

2. Mnogo težav imajo državljan, katerim je tuje

pojmovanje o stvarni in krajnji pristnosti. Pri reševanju določeno zadeve je treba vedno najprej ugotoviti, ali je dotedeni organ stvarno pristavljen (kateri organ n. pr. občina ali okraj ali republiški upravni organ, bo odločil), ugotoviti pa tudi krajnje pristnosti (kateri stvarno pristavljen organ bo vodil postopek — n. pr. ali organ v Novem mestu ali v Metliki itd.). Medtem ko je stvarna pristnost urejena v zakonih predpisih, ki urejajo dotedno upravno področje, daje Zakon o splošnem upravnem posopku smernice za določitev krajnje pristnosti. Tako se ta določa:

a) po kraju, kjer leži neprimičina, če je predmet postopka neprimičina,

b) po sedežu organa, če gre za delovanje ali po-

slovanje takega organa,

c) po sedežu obrta ozidoma po kraju, kjer se de-

javnost opravlja, če gre za stvari, ki se tičejo obrta

ali poklicne dejavnosti posameznika,

d) po stalnem prebivališču strank v ostalih

stvareh.

Nadaljevanje prihodnjic.

ZUNANJE POLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Zasedanje podobora OZN za razreditev Londonu se je po prekiniti nadaljevalo, zunanj ministri sveta atlantskega pakta so končali delo v Bonnu. Sovjetska zveza je storila spet en korak naprej, da ugodila zahodne zahteve glede razorečitve, britanski ministri predsednik Macmillan pa uradno še premislil, ali bo sel na uradni obisk v Sovjetsko zvezo ali ne, čeprav se je že odločil, da bo šel. Sel pa bo, ki bo imel vodikovo bombo, da se bo lahko razgovarjal s sovjetskim voditeljem kot enak z enakim.

Mednarodno prizorišče je, kot po navadi, zelo pisano in zanimivo, ker skriva v sebi številne kriterijev za prihodnost.

Trenutno je Sovjetska zveza ista, ki sili zahodne države, naj prenehajo z atomskimi poskusi. ZDA odgovarjajo, da bodo nadaljevale s poskusom, dokler ne bo o tem sklenjen zadovoljiv sporazum. Zadovoljiv sporazum pa bi bil sklenjen, če bi SZ pristala na uspešno nadzorstvo nad proizvodnjo in poskuši. Večka Britanija, ki bi spet rada postala velika, a baje ne more brez lastne vodikove bombe, se nikar neneha, da je Božični otok v Tihem oceanu. Celo Francija se je zgania in bi rada spet postala velika. Prav tako so se sklenili na Božičnih otokih v Novem mestu.

V sestavljanju razorečitvenega podobora SSSR na ta predlog. Odrovor bo moral biti dober, sicer se Zahod ne bo mogel tako lahko znebiti očitka, da ni ponovni sovjetski mirovni ofenzivni v sestavljanju razorečitvenega podobora. To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To pomeni, da se tudi na Vzhodu zavedajo dvoreznosti vodikovega oružja. Že davno se je preživeli sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne. Modro pa je pripomnil, da to lahko stori tudi sovjetska stran.

To je vse, kar je potreben za razorečitveno zavzetje, da bi se lahko vzdolj vodikove bombe. Živok je dejal, da lahko Sovjetska zveza s svojo napadajočo močjo dosegne vsak kotiček na svetovnih držav v primeru vojne

KORDUN - KRI IN SLAVA REVOLUCIJE

Pred zletom v Bihać — za letošnji Dan mladosti

Poročali smo že, da bo dolenska mladina proslavila letošnji Dan mladosti — 25. maj z izletom v Bihać, kjer je bila telesnevzgojna manifestacija mladine iz Hrvatske ter Bosne in Hercegovine, medtem ko bo Slovenijo zastopala mladina novomeškega okraja. Na to veliko slavlje bratstva in edinstva se naša mladina in njen organizacije že temeljito pripravljajo. Da bi udeležencem zleta v Bihać predstavili pokrajine, skozi katere bodo potovali, smo naprosili tovarši polkovnika Šimo Llavada, komandanata novomeške garnizije JLA, da je za bralce našega tečnika napisal, kaj vse bo mladina na tej poti videla in srečala. Tako je nas tovarš polkovnik Llavada vodil v slavni Kordun:

Od Karlovec do Bihaća nas bo pejala pot po večini skozi Kordun. Kordun je majhna pokrajina, omejena z reko Uno, planino Pleševico, z Veliko in Malo Kapelo, s spodnjim tokom reke Dobre in deloma s Kupo. Prebivalci Korduna so večina Hrvati in pa močna etnična skupina Srbov. Razen Karlovca so na Kordunu še važnejši kraji: Vojnič, Virin Most, Topusko, Slunj, Raskovica in Duga Resa. Vse to področje je sedaj v stavki karlovskega okraja.

Kdor potuje po glavnih cestah čez Kordun do Bihaća, gre skozi Karlovac, mesto pri izlazu Korene v Kupo. Karlovac so bili temelji položeni na 900 turskih glav leta 1570. Mesto je bilo v prvi polovici 19. stoletja med najmočnejšimi gospodarskimi in kulturnimi središči Hrvatske, kajti v njem se je stekala trgovina iz Srbije, Vojvodine in Bosne. Blago, ki se je zbiralo v Karlovcu, so posiljali dalje za Senj in Reko.

Karlovac je mesto, kjer slemni kamen, sileherna ped zemlje predstavlja svojo posebno zgodovino, zgodovino trpljenja in nadleg generacij skozi stoletja. Danes je to lepo urejeno mesto s številnimi parki in precej razvito industrijo. Današnji parki so na nekdanjih obrambnih otopih, ki so varovali mesto pred Turki. Razen Duge Rose je sedaj Karlovec edino industrijsko mesto. Korduna, Valovito gršeče Korduno je pretežno porsalo s preve-

gradijo sedanost in temelje lepše prihodnosti na bogatji in nepozabljeni preteklosti tega kraja. Zgodovina Korduna, presečača važne strategijske poti Karlovec-Bihać, spada med najpomembnejše iziske naše nacionalne zgodovine skoraj v vseh dobeh in razdobjih. Sileherna ped te zemlje je natopljena s krvjo in posut s kostmi sinov tega kraja v boju za svobodo od najzgodnejših dob, posebno od vpad Turkov, pa do II. svetovne vojne. Poseben pomen po svoji množičnosti, vztrajnosti in preziru, ki ga je to ljudstvo izpričevalo do vseh težkočima njegove brezkompromisne borbe v letih naše revolucije.

Popotnik vidi razvaline francoskih gradov, rezute po vsem Kordunu, okope, ki so nastali še za časa Vojne Krajine, ko je sileherni moški od 16 do 60 leta bili neprenehoma vojak, pripravljen živrotaviti življenje za svobodo. To je bila krajina, o kateri tako začenšen pravi ljudski stih: Krajino, krvava hajino — Krajina v krvavem oblačilu.

Potnika očarajo lepote koranskih kanjonov in slapov, posebno lepote slapa Slunjčice pri izlazu v Korano pri Slunjiju, nadve pa naravno čudo: Plitvička jezera s svojimi 16 jezeri in

okolico. To je lepota, ki je ni mogoče opisati, treba jo je le videti in doživeti! Poznavalcu zgodovine, pa tudi drugim, ne more uiti pozornosti spomenik Evgeniu Kvaterniku v Rakovici, postavljen v spomin na znani upor 1871 leta in na pogin »nadih komunarjev«. Zanimive so razvaline na Cetinogradu, kjer je Ferdinand I. leta 1527 bil priznan za dednega vladarja in so bili položeni temelji Vojne Krajine. (Konec prihodnjic)

GARNIZON JLA (N. m.) : BELA KRAJINA (Crnomelj) 4:0 (2:0)

Tak nogomet si še želimo

Pokal pokrovitelja tov. Jožeta Borštnarja so osvojili nogometni Garnizon JLA Novo mesto, medtem ko je okrepljeno moštvo ELANA zasluženo zasedlo drugo mesto. — Tokrat smo videli kvalitet nogomet, kakršnega bomo vedno radi obiskovali.

so zasluzeno zmagali z rezultatom 2:0. Finalna tekma za prehodni pokal je bila mnogo lepih in namivnejših.

GARNIZON JLA : ELAN 2:0 (1:0)

Ob ekipi sta nastopili v enakih postavah kot v dopoldanskih tekmacah. Za Elan so nastopili: Reba, Čujnik, Tadić, Kožuh, Pavlič, Rađić, Šarić, Hrgota. Že prve minuti igre so kazalo, da bo igra ostala eni in drugi strani, toda golev je bil. Elanova ekipa je bila v glavnem enakopravna fizično močnejšim vojakom, edina razlika je bila v napadu. Iznadlivjevi vojnici napad je edenčki tekmo v svojo korist. Tako bo pokal za eno leto ostal v rokah Garnizona. Tekmo je bila ostra in borbenega, toda v mehaj dovoljenega. Tekmo je zelo dobro sodil Maver iz Kočevja.

Elanovci takoj dobro res že dolgo niso zaigrali. Posebno je zadovoljila obramba in, če bi bil napad bolj iznadljiv, bi pokal lahko ostal tudi v rokah prireditelja, kajti v polju sta bili obe moštvi več ali manj enakovredni. Brez dvoma je bil najboljši Kožuh, ki je odlično gradil igro in razbijal napade. V obrambi se je odlikovali včasih 100-odstotne možnosti. Predvsem je manjški zaključni strelov na gol. Medtem ko je bil v polju Elan velik boljši od Kočevcev (predvsem po zaslugu odličnega ofenzivnega krilca Kožuha), je napad pred golom preveč kombiniral in okleval v strelenjanu. Prav zato je bila zmaga tako tesna. Edini gol za domača je dosegel Radočić. S to zmago je Elan postal drugi finalisti.

Prva popoldanska tekma — med dopoldanskima porazencema Bielu Krajino in Partizanom na žalostno zanimalna, predvsem zato, ker sta obe ekipi nastopili pomljeni. V horbi za 3. mesto so bili Crnomeljančani nekoliko boljši in

F. M.

Na poti v Bihać si bomo ogledali tudi čudovita Plitvička jezera

Vojaki pošiljajo pozdrave

S Peči v Kosmetu pošiljajo pozdrave: Jože Zagorc, Franc Siadri, Tone Kosmač, Ludvik Rifelj, Stane Srebrenjak in Tone Sašek, vojaki V. P. 3647.

Fantje, ki služijo vojaški rok v Beogradu, se spominjajo domačih in pozdravijo: Tone Zagor, Polde Ratajec, Jože Kafrič, Albin Illovec, Jože Lakner, Rudolf Jerič, Karol Udovč, vojaki V. P. 2977/1.

Dolenjski fantje iz Beograda, ki so sodelovali na prvomajski paradi, lepo pozdravljajo vse bralec: Miko Žunič, Jože Mušič, Stane Tisov, Franc Turk, Vladimir Puhek, Vladimiro Kočevar, Stanko Lipaj in Anton Kraševič.

Is Benkovača iz Dalmacije pošiljajo toplice pozdrave: Jože Ban, Franc Bučar, Franc Gnidovec, Jože Rehberger, Alojz Stebjija, Alojz Rupert, Alojz Baic.

Beločrnički Franc Pirkič in Martin Kršnik, ki služita rok na Visu pozdravljata vse domače in zmane.

Dolenjski fantje, ki služijo ve-

jaški rok v Somboru pri Jugoslovanskem vojnem letalstvu, se spominjajo domačih in zmane: Jerič, Marijan Telaiško, Andrej Košiček, Anton Gal, Primož Dušar, Anton Gole, Jože Gorjanc, Anton Benčič in Drago Klemenc.

Jaški rok v Somبورu pri Jugoslovanskem vojnem letalstvu, se spominjajo domačih in zmane: Jerič, Marijan Telaiško, Andrej Košiček, Anton Gal, Primož Dušar, Anton Gole, Jože Gorjanc, Anton Benčič in Drago Klemenc.

Z Reke vas pozdravljajo

Skupina dolenskih fantov, ki služi vojaški rok na Reki, pošilja vsem Dolencem in bralecem Dolenskega lista lepe pozdrave. Tudi nas redno obiskuje naš domači list, ki ga z veseljem preberamo in zaslužujemo novice iz domačih krajev.

Zahvaljujemo se Automoto društvu iz Novega mesta, ki nam je dalo prve osnove našega poklica in tako smo postali dobri šoferji v JLA. Iskreno so zahvaljujemo kapetanu Moharju, tov. Mikliču, Moretu in Savriču, ki so nas učili. Nove mu odboru AMD pa želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Končno pošiljamo lepe pozdrave tudi našim dekletom, vsem pa klicemo nasvidenje!

Stanislav Mišaš, Janez Marovič, Božo Mrvar, Alojz Senožetnik, Marijan Sitar, Janez Turk, Rudi Župevec, Zoran Žic, vojaki V. P. 3450, Reka.

Žalostno, pa resnično

Komu se ne razveseli srce ob pogledu na lepo cvetje, urejene parke, čedne klopi, zelenje gredice in številno okrasna drevesca v Novem mestu? Obilo naporov in sredstev je bilo potrebno, da je mesto dobro taklo lepo lice, da je poskrbljeno tudi za prijeten oddih v parkih v mestu in Ragovem logu ter drugod. Skrb za lepoto ureditev mesta ima prizadetno Olepševalno društvo, pod čigar vodstvom so delavci v vrtnar vse to uredili in stalno skrbe, da bi lepote mesta še posvečali.

Izkuljanje so pokazale, da je mogoče z dobro voljo in nekaj sredstv veliko napraviti. Izkuljanje pa prav tako kažejo, da so v mestu še ljudje, ki nimajo prav nobenečuta do vsega lepega, nobene srčne kulture in nobenega spoštovanja do tistega, kar je večini dra- go in ljubo.

Clan Olepševalnega društva se stalno pritožuje nad premim pobalinstvom posameznikov v mestu. Ce-

daljje več je namenoma polomljenih okrasnih dreves,

potriganega cvetja, poeteptane trave, izpušnjenih količkov in strgane žice. Ni malo primerov, ko otroci vprito

mater trgača cvetje na gredicah in se valjajo po travni

tam, kjer ni dovoljeno. Gorje tistem, ki bi opozoril tako mater, da tegu ne bi smela dopustiti! Takrat je tako skoraj vse kaj drugega kot dobro nameren državljani, ki mu je pri srcu lepota mesta.

Imamo dovolj lepe prostore za najmlajše, kjer se lahko po milji volji igrajo in skacejo. Izven tega pro-

stora pa je treba paziti na otroke, da ne delajo škode.

Vsi, ki jemljejo lepo podoba mesta pri srcu, pa bi se

moralni zlasti boriti proti pobalinstvu, kot je načrtno

lomljene dreves, odnašanje količkov, trganje žice in

podobno. Na Olepševalnem društvu so sklenili, da

bodo v bodoči javno ozigosali vsak primer nespôsto-

vania veljavnih pravil in predpisov o javnih nasadilih

in parkih. Ce ne bo mogoče ugotoviti ime kršilca

ali kršilke, bodo objavili natancen kraj in čas dogodka

in opis osebe.

Premrejena cesta iz Ljubljane in Zagreba bo od-

pri Novo mesto številnim tujim gostom, ki se bodo

za kraji ali daljši čas ustavili v mestu. Urejeni javni

nasadi in parki so poleg spomenkov tisto, kar najbolj

privlači gosta. Kaž si bo ta gost mislil o mamic, ki

pusti otroku, da uničuje te javne nasade, kaj si bo

misli o kulturi naših ljudi ob pogledu na polomljene

veje in vršičke dreves? Ali nam je vseeno, kakšen

vitis bo vse to napravilo na tuja? Vseeno nam ni in

ne more biti, zato odločno nastopimo proti takim ne-

kulturnim dejanjem posameznikov!

IZŽREBANCI PRVOMAJSKE KRIŽanke

V nedeljo 5. maja dopoldne je bilo v uredništvu našega listu izžrebanje prvomajske namizne križanke, na katero smo dobili 143 rešitev. Izžrebani so bili:

1. nagrada — 3000 din: Olga Andrejevič, Novo mesto, Muzejsk. 10.

2. nagrada — 2000 din: Božena Jordan, Novo mesto, Glavni trg 5.

3. nagrada — 1000 din: Majda Pavlin, Ljubljana, Hrenova 4.

7. v platinu vezanih knjig Svet humorja in satire — debobe.

Janez Rus, dajački dom Kočevje, Milena Straž, Novo mesto, Vinko Pavlin, Ljubljana, Večna pot 21; Bine Novak, student, Ljubljana Mojstrje dom; Viktorija Čejvan, Ljubljana, Novi trg 1/II; Ivanka Rus, Hrib 41, p. Loški potok, in Franc Podžar, Novo mesto, Karlovačka c. 2 c.

Rešitev križanke:

Vodoravno: 1. popisvalec, 11. kapitalizem, 21. Rijavina, 22. oljčni, 24. drcelj, 25. vera, 26. ele-

gantno, 27. udav, 28. dñ. 29. Anam, 31. omilum, 33. sama, 34. Milano, 35. talon, 37. motim, 38. ali, 39. Ag, 40. Ivan, 42. line, 43. jezimo, 45. kori, 46. oni, 47. i. d. 48. gaz, 49. Crna gora, 55. imam, 57. tur, 59. AA, 60. trideset, 61. literat, 64. klor, 65. mik, 67. ro, 68. noret, 69. talen, 71. majav, 73. ad, 74. dñ. 75. Ibar, 77. Kino, 78. taki, 80. vrvi, 82. Al, 84. mirim, 85. lipi, 89. strti, 91. etatizem, 94. Jim, 95. narava, 97. IIE, 98. NI, 99. imenuj, 100. zanetni, 101. Mn.

Napovedi: 1. Pravilni, 2. ote-

3. paszina, 4. Ivana, 5. Sl. 6. one-

gomet, 7. val, 8. log, 9. Eta, 10.

cin, 11. kinoteka, 12. stoma, 13. pi,

14. Tirdina, 15. Adam, 16. lev, 17.

18. zidati, 19. eliminirati, 20.

Mohamed, 23. Čufar (Tone), 27.

ulovim, 39. Anam, 32. Hiri, 33. so-

liter, 35. ilegal, 41. nominativ, 44.